

Projekt navn: Udvikling af bæredygtig forvaltning af følsomme habitater og arter i Kattegat (FISHHAB II)

Projektperiode: 01.03.2016 – 31.12.2018

Projektdeltagere:

DTU Aqua (Grete E. Dinesen, gdi@aquu.dtu.dk)
Statens Naturhistoriske Museum
Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO)

Resume af projekt og forløb:

Projektets overordnede formål var at forbedre videns grundlaget om følsomme habitater og arters udbredelse, tæthed og biodiversitet i forhold til det aktive jomfruhummer- og blandede trawlfiskeri i Kattegat med henblik på målrettet at kunne beskytte disse habitater.

Projektet fokuserede på følsomme habitater og arter omfattet af Natura 2000, Havstrategidirektivet og OSPAR konventionen, særligt koraller, havsvampe, hestemuslinger, Haploops og maerl. I projektet undersøgte områder i Kattegat, der blev udvalgt ud fra den fælles viden om bundforholdene blandt forskere og aktive fiskere. Projektet søgte at:

- i. udpege områder, som ud fra fiskernes viden samt diverse kort-data havde potentiale til at indeholde følsomme habitater.
- ii. kortlægge lokale fiskerimønstre ift. bundtopografi.
- iii. undersøge forekomst, tæthed og biodiversitet af følsomme habitater og arter i de udvalgte områder samt i tilstødende befiskede områder ved hjælp af side scan sonar og let videoslæde fra 3-5 fiskerfartøjer og kvantitative havforsøg med UWTV (Underwater TV slæde), BRUV (video 'fiske-fælde'); TV3 trawl, og Van Veen sedimentprøver fra forskningsfartøjet 'Havfisken'.
- iv. teste anvendeligheden af to 'ikke-forstyrrende' indsamlingsmetoder for henholdsvis fastsiddende fauna (UWTV) og mobil fauna (BRUV).
- v. udvikle biodiversitetsindikatorer for den fastsiddende og mobile fauna til vurdering af potentiel og faktisk miljøeffekt før og efter fiskerilukning af et område.
- vi. formidle den indsamlede viden i form af: a) direkte input til områder som lukkes af DFPO for at beskytte fund af følsomme habitater, b) faglig formidling til brug for myndigheder og interessenter i forbindelse med udvikling af den offentlige forvaltning og i form af videnskabelige artikler, og c) formidling af resultaterne og principperne bag den målrettede beskyttelse til offentligheden ved hjælp af en interaktiv udstillingsmodel og videooptagelser af havbund og fauna.

Projektets implementeringspotentiale og beskrevne mål og delmål er i vidt omfang nået. To overordnede udviklinger danner baggrunden for behovet for projektet:

- i. Udviklingen af EU's regelværk på fiskeri- og havmiljøområdet går i stigende grad mod økosystem-baseret forvaltning, biodiversitet og beskyttelse af andet end kommercielle arter (den fælles fiskeripolitiks målsætninger fra 2013, habitatdirektivet, havstrategidirektivet osv.) og
- ii. Et stigende fokus på effekterne af fiskeri (og særligt trawlfiskeri) på havbunden – synligt i medierne og gennem det voksende krav om bæredygtighedscertificering.

Samtidig er vores viden om både de konkrete forekomster af forskellige typer habitater på havbunden og ikke mindst deres funktion i økosystemet på et langt lavere niveau end de tilsvarende forhold på landjorden. Der er derfor både

behov for mere viden (for at kunne tilrettelægge målrettet forvaltning) og for udvikling af nye måder at tilvejebringe denne viden på (for at kunne øge vores viden på den mest kost-effektive måde). Dette projekt leverer begge dele.

Projektet har leveret:

- i. konkret viden om områder i Kattegat, der indeholder følsomme habitater, som skal beskyttes.
- ii. ny biologisk forståelse af sammenhænge mellem bundtyper, trawlfiskeri og forekomst af følsomme habitater.
- iii. ny viden om den funktion, de følsomme habitater har i forhold til biodiversiteten og økosystemets generelle tilstand.

Tilsammen vil dette forbedre videns grundlaget for den biologiske rådgivning i forbindelse med implementering af Natura 2000 planer, Havstrategidirektivet og EU's direktiv om maritim fysisk planlægning, således at det bliver muligt at opnå den størst mulige miljømæssige effekt af de tiltag, som indføres, med den mindst mulige påvirkning af fiskeriets muligheder for at udnytte de kommercielle bestande bæredygtigt.

Yderligere vil projektet kunne danne grundlag for fremtidige samarbejder mellem fiskere, forskere og WWF omkring den vanskelige balance mellem bæredygtig udnyttelse og beskyttelse af følsomme habitater. Projektets udformning, resultater og innovative formidling med den interaktive undersøiske landskabsmodel og de net baserede videoptagelser af havbund, bundfauna og fisk i forskellige habitater forventes at kunne give en bedre forståelse af netop denne balance til offentligheden.

Referencer, evt. afledte projekter eller andet relevant:

Projektets aktiviteter til forbedring af videns grundlaget for Natura2000 og MSFD implementeringen for beskyttelse af følsomme arter og marine habitaters og økosystemers biodiversitet videreføres og - udvikles i to nye EMMF projekter omhandlende henholdsvis 'Fiskeri effekter på sandbanker' og 'Udvikling af benthiske indikatorer til vurdering af fiskeri'.

DTU Aqua-rapport:

[Nr. 338-2019 Essential Fish Habitats for commercially important marine species in the inner Danish waters](#)

Josianne G. Støttrup, Alexandros Kokkalis, Elliot Brown, Berthe Vastenhoud, Sofia Ferreira, Jeppe Olsen og Grete E. Dinesen